

One Oven? Two Ovens? And How Many Tons of Tinfoil?!

Part II

I. The Concern of *Reiḥa*, “Aroma”

1. *Pesahim* 76b

Rav said: Fatty kosher meat that one roasted [in an oven together] with lean non-kosher meat – it is prohibited. What is the reason? They flavor one another.

Levi, however, said: Even lean kosher meat roasted [in an oven together] with fatty non-kosher meat is permitted. What is the reason? It is merely an aroma, and an aroma is insignificant. Levi acted on his view in the house of the Exilarch permitting a kid that had been cooked with something else [Rashi: a pig].

2. Rashi, *Pesahim* 76b s.v. *amar lekha rav*

Even though Rav is able to summon Tannaitic support for his view, the *halakhah* follows Levi.

3. Rambam, *M.T. Laws of Forbidden Foods* 15:33

One may not roast kosher meat with non-kosher meat in one oven – even though they do not touch each other. But if one did, the kosher meat is permitted. This is even when the non-kosher meat is very succulent, and the kosher meat is lean – for the aroma cannot make something forbidden. Only the flavor of a forbidden substance renders something non-kosher.

1. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ע"ו עמוד ב'

אמר רב: בשר שחוטא שמן, שצלאו עם בשר נבילה כחוש – אסור. מאי טעמא? מפטמי מהדדי.

ולוי אמר: אפילו בשר שחוטא כחוש, שצלאו עם בשר נבילה שמן מותר. מאי טעמא? ריחא בעלמא הוא, וריחא לאו מילתא היא. עביד לוי עובדא בי ריש גלותא בגדי ודבר אחר [רש"י: חזיר].

2. רש"י שם. ד"ה אמר לך רב

ואע"ג דקיימי תנאי כוותיה דרב, הילכתא כוותיה דלוי.

3. מ"ת לרמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק מ"ו הלכה ל"ג

אין צולין בשר שחוטא עם בשר נבילה או בהמה טמאה בתנור אחד – ואף על פי שאין נוגעין זה בזה. ואם צלאן הרי זה מותר. ואפלו היתה האסורה שמנה הרבה והמתרת רזה – שהריח אינו אוסר. ואינו אוסר אלא טעמו של אסור:

4. *Tosafot, Pesahim 76b s.v. asra Rava*

It is from here that Rabbenu Tam decides the *halakhab* in accordance with Rav. ... In our (large) ovens, however, it seems permitted to bake bread together with *pashtida*, since they are both well covered, it is as though they are two pots. And even *paldunash* which has a strong smell, Rabbi does not think it will be forbidden, since there is a lot of space in the oven which allows the *hevel* to dissipate.

II. Codifying the Case

5. *Shulhan Arukh, Y.D. 108:1*

One may not roast kosher meat and non-kosher meat in the same oven – even though they do not touch each other. If, however, they were roasted together, the kosher meat is still permitted – even if the non-kosher meat was very fatty and the permitted lean.

And if the oven is large enough to hold twelve *esronim* and its mouth is open – it is permitted to roast them together, as long as they do not touch. And if one of them is covered with a bowl or with dough or anything of the sort – it is permitted to roast them together even in a small oven with a closed mouth.

6. *Rama, Ibid.*

And the same law applies regarding meat and dairy. And our practice is to be stringent *lekhatpila* even in a large oven – though *bedieved* one can be lenient even with a small oven. ... And there are those who say that we cannot permit aroma even *bedieved* unless the oven is somewhat open at the side or the top so that the smoke can ventilate. But, in the case of financial loss one need not be stringent *bedieved* even if it were fully closed. And if the non-kosher is a *davar harif* and even more so if the kosher is a *davar harif* – we consider the aroma substantial, and even *bedieved* it is prohibited if both are uncovered. But, if one of them is covered even with dough it is permitted.

4. תוספות פסחים דף ע"ו עמוד ב' ד"ה אמרה רבא

מכאן פוסק רבינו תם כרב ... ובתנורים [גדולים] שלנו נראה דמותר לאפות לחם עם אותו פשטיד"א, הואיל ומכוסות היטב, הוי כעין שתי קדרות, ואפילו פלדונ"ש שיש לו ריח חזק, אין נראה לרבי שיהא אסור, שיש אויר מרובה בתנור וההבל מתפשט.

5. שו"ע יו"ד סימן ק"ח סעיף א'

אין צולין בשר כשרה עם בשר נבילה או של בהמה טמאה בתנור א' – ואף על פי שאין נוגעים זה בזה. ואם צלאן, הרי זה מותר – ואפילו היתה האסורה שמינה הרבה והמותרת רזה.

ואם התנור גדול שמחזיק י"ב עשרונים ופיו פתוח – מותר לצלותם בו, ובלבד שלא יגעו זה בזה. ואם אחד מהם מכוסה בקערה או בבצק וכיוצא בו מותר לצלותם אפילו בתנור קטן ופיו סתום:

6. רמ"א שם.

והוא הדין לבשר עם חלב נמי דינא הכי. ונוהגין להחמיר לכתחלה אפילו בתנור גדול, ובדיעבד להקל אפילו בתנור קטן. ... י"א דאין מתירין ריחא אפילו בדיעבד, אלא אם כן התנור פתוח קצת מן הצד או למעלה במקום שהעשן יוצא. ובמקום הפסד, אין להחמיר בדיעבד אפילו סתום לגמרי. ואם האיסור דבר חריף וכל שכן אם ההיתר דבר חריף – ריחא מילתא היא. ואפילו בדיעבד אסור אם שניהם מגולים – אבל אם אחד מהם מכוסה אפילו בבצק בעלמא מותר.

III. A New Concern, *Zei'a*

7. Rama, *Ibid.*

However, when it comes to cooking one straight after the other there is no concern – unless both of the pans emitted *zei'a*, for then it is prohibited even one after the other.

7. רמ"א שם.

אבל בזה אחר זה אין לחוש – אלא אם כן הזיע המחבת משניהם, דאז אסור אפילו בזה אחר זה.

8. Mishnah *Makhsirin* 2:2

The steam from an impure bathhouse is itself impure.

8. משנה מכשירין פרק ב' משנה ב'

מִרְחֵץ טְמֵאָה, יֵעָתָה טְמֵאָה.

9. *S.A., Y.D.* 92:8

A pan of milk that is placed in an oven under a pot of meat – the steam rises and is absorbed by the pot and prohibits it.

9. שו"ע יו"ד סימן צ"ב סעיף ח'

מחבת של חלב שנתנו בכירה תחת קדירה של בשר – הזיעה עולה ונבלע בקדירה ואוסרתה.